

พระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควร ปรับปรุงแก้ไข กฎหมายว่า ด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดัง
ต่อไปนี้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ^๕นี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ^๕การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ^๕นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติ^๕การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕

(๒) พระราชบัญญัติ^๕การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๕

(๓) พระราชบัญญัติ^๕การเลือกตั้ง แก้ไขเพิ่มเติม

พ.ศ. ๒๔๕๐

(๔) พระราชบัญญัติ^๕การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๕๔ และ

(๕) พระราชบัญญัติ^๕การเลือกตั้ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๔๕๕

ส่วนบรรดาบทกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัติ^๕นี้ ให้ใช้พระราชบัญญัติ^๕นี้บังคับ

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องถิ่นที่กำหนด
เพื่อทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดเพื่อ
ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่กำหนดเพื่อทำการ
ลงคะแนนเลือกตั้ง

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า เขตการปกครองของ
จังหวัด

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

“ผู้เลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้สิทธิเลือกตั้ง

“เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง” หมายความว่า
กรรมการตรวจคะแนน เสมียนคะแนนและเจ้าพนักงานผู้
รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

มาตรา ๕ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะทำ
ได้ต่อเมื่อได้พระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน-

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

ราษฎรแล้ว พระราชกฤษฎีกานี้ให้ระบุดระยะเวลาสมัครรับ
เลือกตั้ง และระยะเวลาอันจะพึงกำหนดวันเลือกตั้งด้วย

มาตรา ๖ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่ง
จังหวัดที่เขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ ประกาศกำหนดวันเลือกตั้ง
และวันเลือกตั้งนั้น ต้อง อยู่ภายใน ระยะเวลา ที่ กำหนดไว้ใน
พระราชกฤษฎีกา และต้องประกาศกำหนดล่วงหน้าเพื่อให้
ราษฎรทราบไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

วันเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งแห่งหนึ่งจะต้องกำหนดให้
เป็นวันเดียวกันทุกหน่วยเลือกตั้ง

มาตรา ๗ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้
ถือเกณฑ์จำนวนราษฎร แต่ละจังหวัด ที่กระทรวงมหาดไทยได้
ประกาศ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรครั้งหลังที่สุด หนึ่ง-
แสนห้าหมื่นคน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หนึ่งคน ถ้า
จังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่าหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ให้มีการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นนอกหนึ่งคนต่อจำนวน
ราษฎรทุกจำนวนหนึ่งแสนห้าหมื่นคน เศษของหนึ่งแสน
ห้าหมื่นคน ถ้าถึงเจ็ดหมื่นห้าพันคน หรือกว่านั้น ให้นับ
เป็นหนึ่งแสนห้าหมื่นคน

เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๕

จังหวัดใด จะมีการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้
ก็คน ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหกสัปดาห์

มาตรา ๘ ในเขตเลือกตั้งใดถ้ามีผู้สมัครไม่เกินจำนวน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีการเลือกตั้งได้ในเขตเลือกตั้ง
นั้น ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรในวันเลือกตั้งโดยไม่ต้องทำการลงคะแนน

มาตรา ๙ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ให้เริ่มแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐ นายจ้างทั้งปวงต้องให้ความสะดวกตามสม-
ควรแก่ลูกจ้างในอันที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง
บทบัญญัติในวรรคก่อน ให้ใช้บังคับแก่ทบวงการเมือง
และองค์การของรัฐด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ผู้เลือกตั้งไม่จำเป็นต้องให้ถ้อยคำ ว่า ตนได้ ลง
คะแนนเลือกตั้งผู้ใด ไม่ว่ากรณีใด

มาตรา ๑๒ ในวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใด ทำการ
โฆษณาที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ภายในบริเวณเขต
สามสิบบเมตรแห่งที่เลือกตั้ง ทั้งห้ามมิให้ใช้เครื่องขยายเสียง

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

หรือทำเสียงอันใดที่เป็นการรบกวน หรือ เป็นอุปสรรคแก่การ
เลือกตั้ง แม้ว่าจะกระทำนอกบริเวณเลือกตั้งแล้ว

ในกรณีที่มีการโฆษณาที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร
คนใด โดยได้จัดทำสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์
หรือสิ่งอันใดไว้ในที่เลือกตั้ง หรือภายในบริเวณเขตสามสิบ
เมตรแห่งที่เลือกตั้งอยู่แล้วก่อนวันเลือกตั้ง ให้เจ้าพนักงาน
ผู้ดำเนินการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิด หรือนำ
ออกไปไว้ในนอกบริเวณเขตสามสิบเมตร

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้บุคคลผู้มีได้มีสัญชาติไทย กระทำ
การใด เพื่อประโยชน์แห่งการเลือกตั้ง โดยประการที่เป็นคุณ
หรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร และห้ามมิให้เข้ามามีส่วนในการเลือก
ตั้งด้วยประการใดๆ

มาตรา ๑๔ นอกจากหน้าที่ซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัติ
นี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ มีหน้าที่จัดการให้
ความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษา
การตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง
วางระเบียบควบคุมการเลือกตั้ง และกิจการอื่น เพื่อปฏิบัติ
ให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

สิทธิเลือกตั้งและการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖ ผู้เลือกตั้ง ต้องมิใช่ เป็นผู้ต้องคุมขังอยู่โดย
หมายของศาลในวันเลือกตั้ง ทั้งต้องมคุณสมบัติตามมาตรา
๑๗ และไม่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๑๗ คุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง คือ

(๑) มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่ผู้มีสัญชาติไทย
คนใด

(ก) ถ้าบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้
สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่หก ตามหลักสูตรของกระ-
ทรวงศึกษาธิการ และต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย คือ

๑. ได้รับราชการทหาร ตาม กฎหมาย ว่าด้วย การรับ
ราชการทหาร

๒. เป็น หรือเคยเป็น ข้าราชการ พนักงานเทศบาล
พนักงานสุขาภิบาล หรือครูประชาบาล โดยมีเงินเดือนประจำ
มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

๓. เป็น หรือเคยเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทน สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล กรรมการสุขาภิบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล

(๗) ถ้าเป็นบุคคล ผู้ได้ สัญชาติไทยโดยการ แปลง ชาติ ต้องมีคุณสมบัติดังกำหนดไว้ใน (ก) และได้มีภูมิลำเนา ในราชอาณาจักรติดต่อกันนับแต่ได้แปลงชาติมาแล้ว ไม่น้อย กว่าสิบปี

(๒) อายุไม่ต่ำกว่า ยี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๘ ผู้ขาดคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง คือ

- (๑) บุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๒) บุคคลหูหนวกทั้งสองข้างและเป็นใบ้ ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้ หรือตาบอดทั้งสองข้าง
- (๓) ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช หรือ
- (๔) ผู้อยู่ในระหว่าง ถูกศาลพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕

มาตรา ๑๕ ผู้สมัคร ต้อง มี คุณ สมบัติ ตาม มาตรา ๑๓
ไม่ขาดคุณ สมบัติ ตาม มาตรา ๒๐ และไม่ต้องห้าม ตาม
มาตรา ๒๑

มาตรา ๒๐ ผู้ขาดคุณสมบัติของผู้สมัคร คือ

- (๑) ผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕
- (๒) ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๓) บุคคลผู้ล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้ฟื้นคืน
- (๔) บุคคลผู้เป็นโรคเรื้อน วันโรคระยะ อันตราย
หรือเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง

(๕) ผู้ถูกจำคุกหรือเคยถูกจำคุก ตั้งแต่ หก เดือน ขึ้น ไป
ตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และพ้นโทษไปตั้งแต่วันสมัคร
รับเลือกตั้งยังไม่ครบสิบปี หรือผู้ถูกจำคุก หรือเคยถูกจำคุก
ตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป ทั้งนี้ เว้น
แต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่มีกำหนดโทษชั้นลหุโทษ
หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือ

(๖) ข้าราชการ ซึ่ง ถูก ไล่ออก หรือ ปลดออกจาก
ตำแหน่งเพราะทุจริตต่อหน้าที่ราชการ โดยมีใบรับเบียด
บ้านหนึ่งหรือบ้านานู หรือพนักงานเทศบาล พนักงานสุขา-

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๕

ภิบาล หรือพนักงานองค์การของรัฐ ซึ่งถูกไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้าง เพราะทุจริตต่อหน้าที่ นับแต่วันออกจากตำแหน่งถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบห้าปี

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ข้าราชการ พนักงานเทศบาล หรือ พนักงานสุขาภิบาล สมัครรับเลือกตั้ง เว้นแต่

(๑) ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรี

(๒) ได้ออกจากตำแหน่งเกินกว่าหกเดือนในวันสมัครรับเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร หรือ ในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิก ขนแทน ตำแหน่ง ที่ว่าง ให้สมัครรับเลือกตั้งได้ เมื่อได้ออกจากตำแหน่งก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือ

(๓) ผู้จำเป็นต้องรับราชการ ตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมาย ซึ่งมีใช้ทหาร หรือตำรวจ ที่ต้องรับราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หรือกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร

มาตรา ๒๒ ในการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ผู้สมัครมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้แต่เพียงเขตเลือกตั้งเดียว

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

มาตรา ๒๓ การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครต้องไปยื่นใบสมัคร ณ ศาลากลางจังหวัดแห่งจังหวัดซึ่งเขตเลือกตั้งที่ตนสมัครนั้น ตั้งอยู่ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ต้องจัดให้มีการลงบันทึกการรับไว้เป็นหลักฐานในวันนั้น แล้วออกใบรับให้แก่ผู้ยื่นใบสมัคร

ใบสมัคร ให้ใช้แบบที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้มีคำรับรองว่า ผู้สมัคร มีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนว่า ผู้สมัครจะสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ได้หรือไม่ ถ้าได้ก็ให้ประกาศรับไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด แล้วแจ้งให้ผู้สมัครทราบโดยเร็ว

มาตรา ๒๔ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดส่งไม่รับสมัคร ผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนั้นได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยเร็ว และวินิจฉัยว่าให้รับสมัครหรือไม่

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

คำสั่งของศาลนั้นให้ถือว่าเป็นที่สุด แล้วให้ศาลแจ้งคำสั่งไป
ยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว

ในกรณีที่ศาลสั่งให้รับสมัคร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประกาศรับสมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด และถ้าได้จัดตั้ง
กรรมการตรวจคะแนนจนแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้ง
คำสั่งศาลให้กรรมการตรวจคะแนนทราบโดยเร็ว การใดที่ผู้ว่า
ราชการจังหวัด และกรรมการตรวจคะแนน ได้ปฏิบัติไปตาม
คำสั่งเดิม ของผู้ว่าราชการ จังหวัดก่อนได้รับ ทราบ คำสั่งศาล
เป็นอย่างอื่นนั้น เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๕ ผู้สมัคร คนใด ซึ่ง ผู้ว่าราชการ จังหวัด ได้
ประกาศรับสมัครไว้แล้ว ต้องนำเงินประกันการสมัครสามพัน
บาท และรูปถ่ายของตนเองขนาดกว้าง ๘.๕ เซนติเมตร ยาว
๑๓.๕ เซนติเมตร มีจำนวนสองเท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้ง
และของจำนวนอำเภอ ไปมอบให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน
ในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการรับสมัคร

เงินประกันการสมัครนั้น เมื่อเสร็จการเลือกตั้งแล้ว
ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคืนให้แก่ผู้สมัคร เว้นแต่ผู้สมัครไม่ได้
รับเลือกตั้ง และไม่ได้อะแนนเลือกตั้งถึงร้อยละสิบ ของ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

จำนวนผู้เลือกตั้งมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งคดี หรือถ้าผู้
สมัครถอนการสมัครเสียเองก็ดี ให้ถือว่าผู้สมัครได้ยินยอม
ให้เงินประกันนั้นตกเป็นของรัฐ

มาตรา ๒๖ เมื่อผู้สมัครได้มอบเงินและรูปถ่าย ดัง
บัญญัติในมาตรา ๒๕ แล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศชื่อ
ผู้สมัครและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัคร ซึ่งจะใช้ในการลง
คะแนน และปิดรูปถ่ายผู้สมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ทว่า
การอำเภอ และที่เลือกตั้งทุกแห่งในเขตเลือกตั้งซึ่งผู้น
สมัครโดยเร็ว

ผู้สมัครคนใดไม่นำเงิน หรือรูปถ่าย ดังบัญญัติในมาตรา
๒๕ ไปมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในระยะเวลา ที่กำหนด
ไว้ ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากเป็นผู้สมัคร และให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดประกาศถอนชื่อผู้นั้นจากเป็นผู้สมัคร

หมวด ๓

ทะเบียนผู้เลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง

มาตรา ๒๗ ในเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
และนอกเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ จัดทำ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ทะเบียนผู้เลือกตั้งสำหรับแต่ละหน่วยเลือกตั้ง เป็นทะเบียน
ถาวรไว้ ณ สำนักงานเทศบาล และที่ว่าการอำเภอ

เมื่อจัดทำทะเบียนผู้เลือกตั้งตามความในวรรคแรกเสร็จ
แล้ว ให้เทศบาล หรือนายอำเภอ ประกาศรายชื่อผู้เลือกตั้ง
ให้ประชาชนทราบ

มาตรา ๒๔ ทะเบียนผู้เลือกตั้ง ในการจัดทำครั้งแรก
ให้ถือตามทะเบียนราษฎร ที่ได้สำรวจ ตรวจสอบครบถ้วนที่สุด
และได้แก้ไขเพิ่มเติมเท่าที่หลักฐานจะทราบได้

ให้เทศบาล หรือนายอำเภอ แก้ไขทะเบียนผู้เลือกตั้ง
ตามหลักฐานในทะเบียนราษฎร

มาตรา ๒๕ ในเดือนตุลาคมทุกปี ให้เทศบาล หรือ
นายอำเภอ แล้วแต่กรณี จัดการประกาศให้ผู้เริ่มมีคุณสมบัติ
ตามมาตรา ๑๖ และยังไม่มียชื่อในทะเบียนผู้เลือกตั้ง ไปแสดง
ตนต่อเทศบาลหรือนายอำเภอ เพื่อลงชื่อในทะเบียนผู้เลือกตั้ง
ภายในเดือนธันวาคมของปีนั้น

ผู้ใดไม่สามารถไปแสดงตนดังกล่าวในวรรคก่อนได้ จะ
ให้บุคคลผู้บรรลุนิติภาวะ และพอจะเชื่อถือได้ ไปแสดงตน
แทนก็ได้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ดั่งนี้

มาตรา ๓๐ ทะเบียนผู้เลือกตั้ง อย่างน้อยต้องมีรายการ

- (๑) ชื่อตัวและชื่อสกุล
- (๒) เพศ
- (๓) วัน เดือน ปีเกิด
- (๔) ที่อยู่ปัจจุบัน

มาตรา ๓๑ ถ้าผู้เลือกตั้งคนใด หรือผู้แทนพรรคการเมืองใดประสงค์จะตรวจดูชื่อของตน หรือของผู้เลือกตั้ง ในทะเบียนผู้เลือกตั้ง ณ สำนักงานเทศบาล หรือที่ว่าการอำเภอ ในวัน เวลาราชการ ก็ให้เทศบาลหรือนายอำเภอจัดให้ตรวจดูโดยมิชักช้า

ในกรณีที่ได้มีประกาศให้ดำเนินการเลือกตั้ง ให้นายอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้ ณ ที่เห็นได้ง่าย และ ณ ที่เลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์

การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตั้งบัญชีไว้ ในมาตรฐานสำหรับในเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล นอกเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๙

มาตรา ๓๒ บุคคลใดไม่ขอในทะเบียนผู้เลือกตั้ง ถ้าเห็นว่าตนสมควรขอเป็นผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใด ให้ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอให้ลงชื่อตน ถ้านายอำเภอเห็นว่าเป็นผู้เลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ได้ ก็ให้เติมชื่อผู้ร้องลงในทะเบียนผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นโดยเร็ว

ถ้านายอำเภอเห็นว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นได้ ก็ให้ส่งยกคำร้องและแจ้งให้ผู้ร้องทราบโดยเร็ว ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดได้โดยมีต้องเสียค่าธรรมเนียม และให้ศาลดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยเร็ว เมื่อศาลวินิจฉัยและมีคำสั่งแล้วให้ถือว่าเป็นที่สุด ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังนายอำเภอโดยมิชักช้า

ในกรณีที่นายอำเภอได้ประกาศ บัญชี รายชื่อ ผู้เลือกตั้ง ตามมาตรา ๓๑ ให้นำความในวรรคแรก และวรรคสองแห่ง มาตรา ๓๑ นี้บังคับโดยอนุโลม การยื่นคำร้อง ให้กระทำก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เมื่อนายอำเภอหรือศาลแล้วแต่กรณี สั่งให้เติมชื่อผู้ร้องลงในทะเบียนผู้เลือกตั้งแล้วให้นายอำเภอกับบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่ประกาศไว้ให้ถูกต้องทุกแห่ง

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๓๓ ถ้าผู้เลือกตั้งเห็นว่าตามบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งซึ่งได้ประกาศไว้ในมาตรา ๓๑ มีชื่อบุคคลที่ไม่มสิทธิเลือกตั้งได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ก็มีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอให้ถอนชื่อบุคคลนั้นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

เมื่อ นายอำเภอ พิจารณา แล้ว มีคำสั่งให้ถอนชื่อบุคคลนั้นกดี มีคำสั่งให้ยกคำร้องกดี ให้นายอำเภอแจ้งให้บุคคลทั้งสองนั้นทราบโดยเร็ว บุคคลผู้ถูกถอนชื่อหรือผู้ร้อง แล้วแต่กรณี มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ เมื่อศาลได้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้ใดแล้ว ให้ศาลแจ้งไปยังเทศบาลหรือนายอำเภอ ที่ผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง นนมีชื่ออยู่ใน ทะเบียนผู้เลือกตั้งโดยตัวน และให้เทศบาล หรือนายอำเภอ ประกาศ การ เพิกถอน สิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาลน ณ ที่สำนักงานเทศบาลหรือที่ว่าการอำเภอ แล้วให้เทศบาลหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี บันทึกการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งลงในทะเบียนผู้เลือกตั้ง

ใน กรณีที่ ได้ ประกาศ รายชื่อ ผู้เลือกตั้ง ตาม มาตรา ๓๑ บรรคสองแล้ว ให้นายอำเภอประกาศถอนชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งด้วย

เล่ม ๓๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕

หมวด ๔

หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

มาตรา ๓๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด กำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น

ตามปกติให้ใช้เขตตำบลหนึ่ง เป็นหน่วยเลือกตั้งหนึ่ง
 หากตำบลใดมีจำนวนผู้เลือกตั้งทั้งสิ้นเกินหนึ่งพันคน ให้กำหนดหน่วยเลือกตั้งในตำบลนั้นเพิ่มขึ้น โดยถือเกณฑ์จำนวนผู้เลือกตั้งหน่วยละไม่เกินหนึ่งพันคน หรือ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นว่า การคมนาคมไม่สะดวก จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยไม่คำนึงถึงจำนวนผู้เลือกตั้งก็ได้ เฉพาะในเขตเทศบาล ให้จัด ทำแผนที่สังเขป แสดงเขตหน่วยเลือกตั้งประกอบไว้ด้วย

เมื่อได้กำหนดหน่วยเลือกตั้งจนแล้ว ให้ประกาศหน่วยเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัด ทว่าการอำเภอ และสำนักงานเทศบาล

ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง เมื่อได้มีประกาศให้มีการเลือกตั้งแล้ว

มาตรา ๓๖ หน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง ให้มีที่เลือกตั้งแห่งหนึ่ง ที่เลือกตั้งนั้นต้องให้เป็นที่ซึ่งประชาชนเข้าออกได้สะดวก เพื่อการลงคะแนนเลือกตั้ง

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

เมื่อได้มีประกาศให้ดำเนินการเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้ง
ใด ให้ นายอำเภอในเขตเลือกตั้งนั้น ประกาศระบุที่เลือกตั้ง
ของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์ก่อนวันเลือก
ตั้ง ประกาศของนายอำเภอดังกล่าวให้ปิด ณ ที่ว่าการอำเภอ
ที่สาธารณ ที่เห็นได้ง่าย และที่เลือกตั้ง

มาตรา ๓๗ ที่เลือกตั้งใหม่ลักษณะและเครื่องประกอบ
ตั้งกำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕

กรรมการตรวจคะแนน

มาตรา ๓๘ ก่อนวันเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์ ให้
นายอำเภอดังคณะกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้ง
หน่วยละห้าคน และให้ ตั้งเสมียนคะแนนหน่วยเลือกตั้ง
หน่วยหนึ่ง ไม่น้อยกว่าหนึ่งคน และตั้งให้ผู้อำนวยการ
และตั้งบุคคลอื่นแทน

ให้คณะกรรมการตรวจคะแนน เลือกตั้งกรรมการตรวจ
คะแนนคนหนึ่งคนเป็น ประธาน เมื่อ ประธานไม่อยู่ในที่
เลือกตั้งให้คณะกรรมการตรวจคะแนน เลือกตั้งกันตนเองเป็น
ประธาน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕

ในการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจคะแนน ให้ถือว่า กรรมการตรวจคะแนนสามคนขึ้นไปเป็นองค์คณะ

ในกรณีที่กรรมการตรวจคะแนนไม่ครบองค์คณะ ให้กรรมการตรวจคะแนน ผู้ที่อยู่ต้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ และไม่ต้งห้ามตามมาตรา ๓๙ เป็นกรรมการตรวจคะแนนไปพลางก่อน จนกว่ากรรมการตรวจคะแนนที่ต้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๓๙ กรรมการตรวจคะแนนและเสมียนคะแนน ให้ต้งจากผู้เลือกต้งซึ่งมีความประพฤติดี และสามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้

ห้ามมิให้ต้งข้าราชการประจำการ นายกเทศมนตรี เทศมนตรี พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล ผู้สมัครผู้แทนพรรคการเมือง หรือผู้แทนผู้สมัคร เป็นกรรมการตรวจคะแนน

ห้ามมิให้ต้งผู้สมัคร ผู้แทนพรรคการเมือง หรือผู้แทนผู้สมัคร เป็นเสมียนคะแนน

มาตรา ๔๐ การวินิจฉัยใด ของคณะกรรมการตรวจคะแนน ให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ถ้าจำนวนเสียงเท่ากัน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ให้ประธานในที่ประชุม ออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงขาด

มาตรา ๔๑ ให้ถือว่ากรรมการตรวจคะแนน และ เสมียนคะแนน ตามความในมาตรา ๓๘ เป็นเจ้าพนักงาน ตามความหมาย แห่งกฎหมาย ลักษณะอาญา นับแต่ได้รับการ แต่งตั้ง จนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา ๔๒ กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจหน้าที่รักษา ความสงบเรียบร้อยในที่เลือกตั้ง หากปรากฏว่า ผู้ใดกระทำ ตนเป็นที่ขัดขวางรบกวนในกิจการเลือกตั้ง หรือจะทำความ ไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจที่จะให้ผู้นั้น ออกไปเสียจากที่เลือกตั้งได้ แต่ต้องมีให้ขัดต่อคนที่ผู้เลือก- ตั้งจะใช้สิทธิในการเลือกตั้ง

มาตรา ๔๓ ก่อนเวลาเปิดการรับลงคะแนนครึ่งชั่วโมง ถ้ากรรมการตรวจคะแนนยังไม่ครบองค์คณะ ให้ดำเนินการ ตามมาตรา ๓๘ วรรคท้าย

หมวด ๖

ผู้แทนพรรคการเมืองและผู้แทนผู้สมัคร

มาตรา ๔๔ พรรคการเมืองแต่ละพรรค และผู้สมัคร แต่ละคน มีสิทธิแต่งตั้งผู้เลือกตั้งเป็นผู้แทนพรรค หรือ

เล่ม ๓๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๕

ผู้แทนผู้สมัคร ประจำอยู่ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ในที่เลือกตั้งได้แห่งละ
หนึ่งคน

ที่ซึ่งจัดไว้สำหรับผู้แทนพรรคการเมือง และผู้แทนผู้
สมัคร ในที่เลือกตั้งนั้น ให้อยู่ในลักษณะที่ผู้แทนพรรคการ
เมือง และผู้แทนผู้สมัครจะต้องได้เห็นการปฏิบัติกิจการของ
คณะกรรมการตรวจคะแนนได้โดยชัดเจน

หนังสือแต่งตั้งผู้แทนพรรคการเมือง และผู้แทนผู้สมัคร
ให้ไว้ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัคร ยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทน
ต่อนายอำเภอที่หน่วยลงคะแนนนั้นตั้งอยู่ก่อนวันเลือกตั้ง ให้
นายอำเภอบันทึกรับทราบพร้อมด้วยลงวัน เดือน ปี ในหนังสือ
แต่งตั้งนั้น แล้วมอบคืนให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครก่อน
วันเลือกตั้ง

พรรคการเมืองหรือผู้สมัครมีสิทธิเพิกถอนผู้แทนซึ่งตน
ได้แต่งตั้ง โดยยื่นเป็นหนังสือต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้ง
หรือคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันเลือกตั้ง

มาตรา ๔๕ ผู้แทนพรรคการเมือง หรือ ผู้แทนผู้สมัคร
ต้องได้รับความยินยอมให้ดำเนินการดำเนินการเลือกตั้ง และมี
สิทธิหักทวงได้เมื่อเห็นว่ากรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติการไม่

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ถูกต้องตามกฎหมาย โดยยื่นคำทักท้วงเป็นหนังสือต่อประธาน
กรรมการตรวจคะแนน ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนน
ออกใบรับ แล้วนำเสนอคณะกรรมการตรวจคะแนนพิจารณา
คำทักท้วงนั้น และให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนบันทึก
คำทักท้วง รวมทั้งพฤติการณ์และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ
ตรวจคะแนนไว้ในรายงานผลการเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้แทนพรรคการเมือง หรือผู้แทนผู้สมัคร
กล่าวโต้เถียงกับกรรมการตรวจคะแนน หรือระหว่างกันเอง
โดยประการที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการที่กำลังดำเนินอยู่

บทบัญญัติตามความในมาตรานี้ ให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัคร
โดยอนุโลม

หมวด ๗

การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๔๖ บัตรเลือกตั้ง และหีบบัตรเลือกตั้ง ให้มี
ลักษณะและขนาดดังที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๗ การลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีปิดเครื่อง-
หมายประจำตัวผู้สมัคร ลงในบัตรเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๔๘ ในวันเลือกตั้ง ให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๔๙ ขณะจะเปิดการลงคะแนน ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนเปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้เลือกตั้ง ผู้แทนพรรคการเมือง และผู้แทนผู้สมัคร ซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่า เป็นหีบเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งใส่กุญแจประจำครั้งที่บรรจุกุญแจไว้ แล้วให้คณะกรรมการตรวจคะแนนบันทึกการเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง ตามความในมาตรานี้ โดยให้ผู้สมัคร ผู้แทนพรรคการเมือง และผู้แทนผู้สมัคร ซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา ๕๐ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้เลือกตั้งที่จะลงคะแนน ไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนน เพื่อให้ตรวจสอบชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง เมื่อกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้เลือกตั้งฯ ถ้าไม่มีผู้เลือกตั้งคนใดที่ทักท้วง ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง แล้วให้กรรมการตรวจคะแนนมอบบัตรเลือกตั้งและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครให้แก่ผู้เลือกตั้งไปลงคะแนน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕

หากผู้เลือกตั้งคนใด ทักท้วงว่า ผู้เลือกตั้ง ที่ มาแสดงตน นั้น มิใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้คณะกรรมการตรวจคะแนน มีอำนาจสอบสวนจากพยานหลักฐานหรือทะเบียนผู้เลือกตั้ง แล้วทำบันทึกคำวินิจฉัยชี้ขาดว่าจะให้ผู้ถูกทักท้วงมีสิทธิลงคะแนนหรือไม่ คำชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจคะแนนนั้นให้ถือเป็นที่สุด

ให้ผู้เลือกตั้งตามความในมาตรา ๕๒ วรรคสอง แสดงหลักฐานคำสั่งแต่งตั้งต่อคณะกรรมการตรวจคะแนน ก่อนทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๕๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๐ ในท้องที่ที่กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชนใช้บังคับ เมื่อมกรณสงสัยว่า บุคคลใดมิใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้กรรมการตรวจคะแนน เรียก บัตรประจำตัวประชาชน ของผู้เลือกตั้ง เพื่อตรวจสอบก่อนมอบบัตรเลือกตั้งให้ก็ได้

มาตรา ๕๒ ผู้เลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง สำหรับหน่วยเลือกตั้งใด ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะหน่วยเลือกตั้งนั้น ในกรณีที่มีผู้เลือกตั้งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งมากกว่าหนึ่งแห่ง ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะแห่งเดียว

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ผู้เลือกตั้งใด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แต่งตั้งให้มหนาทในการเลือกตั้ง หรือเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ในหน่วยเลือกตั้ง ซึ่ง ตน ต้อง ประจำปฏิบัติหน้าที่นั้นได้ โดยไม่ต้องมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๓ ผู้เลือกตั้งคนใดได้รับบัตรเลือกตั้ง และเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครเพื่อลงคะแนนแล้ว ไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด ให้คืนบัตรเลือกตั้งและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัคร นั้น แก่ กรรมการตรวจคะแนน และให้ กรรมการ ตรวจ คะแนน บันทึกไว้ ใน บัญชี รายชื่อผู้เลือกตั้ง

มาตรา ๕๔ ระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ห้ามมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เว้นแต่จะมีความจำเป็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการลงคะแนนอันจะหลีกเลี่ยงมิได้ จึงให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเปิดได้โดยมิให้เอาบัตรออกจากหีบ แล้วให้ปิดไว้ตามเดิม ในกรณีเช่นนั้น ให้คณะกรรมการกระทำต่อหน้าผู้สมัคร ผู้เลือกตั้ง ผู้แทนพรรคการเมือง หรือผู้แทนผู้สมัคร

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๘

ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้ง และให้บันทึกแสดงเหตุในการเปิดหีบ
บัตรเลือกตั้งนั้น และให้ผู้สมัคร ผู้แทนพรรคการเมือง และ
ผู้แทนผู้สมัคร ซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งในขณะนั้น ลงลายมือชื่อ
ในบันทึกนั้นด้วย

หมวด ๘

การตรวจและรวมคะแนน

มาตรา ๕๕ เมื่อเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้
กรรมการตรวจคะแนน นับคะแนนโดยเปิดเผยจนเสร็จในรวด
เดียว ห้ามมิให้เลื่อน หรือประวิงการนับคะแนน

เมื่อ การนับ คะแนน เสร็จ แล้ว ให้ กรรมการตรวจ
คะแนนประกาศผลของการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น แล้ว
รับทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนน และปิดหีบบัตร
เลือกตั้งเพื่อส่งไปยังนายอำเภอโดยเร็ว แบบประกาศ รายงาน
วิธีประกาศ และวิธีเก็บบัตรเลือกตั้งบรรจุหีบ ให้ทำตามที่
กำหนดในกฎกระทรวง

ก่อนประกาศผลการนับคะแนน ห้ามมิให้กรรมการ
ตรวจคะแนนหรือเสมียนคะแนน แจกแก่ผู้ใดให้ทราบจำนวน
บัตรเลือกตั้งซึ่งได้ลงคะแนนไว้ หรือให้ทราบจำนวนคะแนน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

อันได้ลงไว้สำหรับบุคคลใด หรือให้ทราบว่า ผู้ใดลงคะแนน
หรือไม่

มาตรา ๕๖ บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นบัตร
เสีย คือ

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรซึ่งลงเครื่องหมายเลอะเลือน หรือไม่ชัดเจน
ว่าลงเครื่องหมายให้แก่ผู้สมัครคนใด

(๓) บัตรซึ่งลงเครื่องหมายเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรที่จะมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

(๔) บัตรซึ่งลงเครื่องหมายซ้ำกัน หรือซ้อนกัน จนไม่
สามารถอ่านเครื่องหมายที่ถูกซ้อนนั้นได้

(๕) บัตรซึ่งมิได้ลงเครื่องหมายเลย

(๖) บัตรซึ่งปรากฏว่าบัตร ที่ลง เครื่องหมาย ซ่อนอยู่
ในบัตรนั้นอีก

(๗) บัตรซึ่งมีเครื่องหมาย เครื่องสักรหัส หรือข้อความ
อื่นใด นอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวง

บัตรดังกล่าวข้างต้น ให้กรรมการตรวจคะแนนสลักหลัง
ว่า “เสีย” และให้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกรวมไว้เป็นส่วนหนึ่ง และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

มาตรา ๕๗ ให้นายอำเภอรักษาหีบบัตรเลือกตั้งไว้เป็นเวลา ๑ ปี แต่ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้เก็บไว้ต่อไปจนคดีถึงที่สุด

มาตรา ๕๘ ให้นายอำเภอส่งรายงาน การเลือกตั้งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยด่วน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรวมยอดคะแนนการเลือกตั้ง และประกาศผลการเลือกตั้งโดยเร็ว แล้วรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อรายงานต่อไปยังสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๕๙ ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน ผู้สมัครคนใดได้คะแนนมากที่สุด ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่คะแนนมากที่สุดเท่ากัน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเท่ากันจับสลากกันว่า ผู้ใดได้รับเลือกตั้งหรือไม่

ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนมากที่สุดตาม

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

ลำดับลงมาได้รับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามการ
เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

ภายในบังคับแห่งวรรคก่อน ในกรณีที่ผู้สมัครหลาย
คนได้คะแนนเท่ากัน จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้
ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตามจำนวน ก็ให้ผู้
ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลาก เพื่อให้ได้จำนวนผู้ได้รับ
เลือกตั้งครบจำนวนที่เขตเลือกตั้งนั้นมีการเลือกตั้งได้

การจับสลากตามความในมาตรานี้ ให้กระทำต่อหน้า
ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕

การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา ๖๐ ภายใน สามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ว่าราชการ-
จังหวัดประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร ในเขต
เลือกตั้ง หรือผู้แทนพรรคการเมืองใด เห็นว่า การเลือกตั้งใน
เขตเลือกตั้งนั้น หรือการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใด
ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น มิได้เป็นไปโดยชอบ มีสิทธิ
ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลจังหวัดซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่

เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

มาตรา ๖๑ เมื่อศาลจังหวัดได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยเร็ว แล้วให้ทำความเห็นและส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ในการวินิจฉัยนั้น ศาลฎีกาต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลจังหวัด ได้วินิจฉัยมาแล้ว จากพยานหลักฐานในสำนวน และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบ สมควรจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเฉพาะแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้งตามคำร้องคัดค้านนั้นได้

(๒) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยชอบ หรือแม้มิชอบ แต่ไม่เหตุอันสมควรจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้งนั้น ให้มีคำสั่งยกคำร้องคัดค้านเสีย

มาตรา ๖๒ เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้ส่งสำเนาคำสั่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ในระหว่างที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งถูกคัดค้านนั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยชอบ

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๓ เจ้านักงาน ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ผู้ใด
 ฝ่าฝืนเลือกตั้ง หรือคะแนนในการเลือกตั้ง ให้ผิดไปจาก
 ความจริง หรือจงใจรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วย
 ประการใด โดยมีได้มีอำนาจกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย
 ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้กลายเป็นบัตรเสีย
 หรือกระทำด้วยประการใดแก่บัตรเสีย เพื่อให้กลายเป็นบัตร
 ที่ใช้ได้ หรือจงใจอ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง
 หรือจงใจทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความจริง มีความผิด
 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่
 ห้าร้อยบาทขึ้นไป ถึงห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาล
 สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่ต่ำกว่าห้าปี และไม่
 เกินสิบปี

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๖๔ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ผู้ใดจงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ หรือกระทำการอันใดโดยเจตนาขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของศาล อันเกี่ยวแก่การเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมกกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๖๕ ข้าราชการประจำการ นายกเทศมนตรี เทศมนตรี พนักงานเทศบาล หรือพนักงานสุขาภิบาล ผู้ใดใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย กระทำการใดอันเป็นอุปการ หรือเป็นโทษแก่การเลือกตั้งของผู้สมัครคนใด มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมกกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๖๖ ผู้ใดไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย นำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้งผิด หรือปฏิบัติภารกิจในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง แสดงความพวมาแสดงตนเพื่อลงคะแนนโดยผิดจากความจริงกิต หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้หีบบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความเป็นจริง มีความผิด

เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๕

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองร้อยบาทถึงสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลส่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่ต่ำกว่าห้าปี และไม่เกินสิบปี

มาตรา ๖๗ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ วรรคสาม มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๖๘ ผู้สมัคร หรือผู้ใด ให้ หรือให้คำมั่นว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อย่างใดแก่ผู้เลือกตั้งคนใด โดยเจตนาจะจงใจให้ ผู้เลือกตั้ง นั้น ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองก็ดี ให้แก่ผู้ใดก็ดี ในคราวนั้นมีให้ลงคะแนนให้แก่ผู้ใดก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลส่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสิบปี

มาตรา ๖๙ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่า ตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เข้าสมัครรับเลือกตั้ง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลส่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสิบปี

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

มาตรา ๑๐ ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้เลือกตั้งไป
ยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง หรือนำกลับไปจากที่เลือกตั้ง
หรือจัดให้ผู้เลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้ง
โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสาร ยานพาหนะ ซึ่งต้องเสีย ตามปกติ
หรือผู้ใดกระทำการเช่นนั้น เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัคร คนใด
มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุก
ไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอน
สิทธิเลือกตั้งมกกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๑๑ บุคคลผู้มีได้มีสัญชาติเป็นไทย ผู้ใดฝ่าฝืน
มาตรา ๑๓ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท
หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้เนรเทศ
ออกจากประเทศไทย

มาตรา ๑๒ ผู้เลือกตั้งผู้ใดเรียก หรือรับทรัพย์สิน
หรือผลประโยชน์อย่างใด เป็นประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น
เพื่อรับสัญญาว่า จะลงคะแนนเลือกตั้งหรืองดเว้นไม่ลง
คะแนนเลือกตั้งผู้ใด มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
หนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และ
ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมกกำหนดเวลาสี่ปี

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๕

มาตรา ๗๓ ภายหลังแต่ เวลา ที่ได้ปิด หีบบัตร เลือกตั้ง
ตั้งไว้เพื่อการลงคะแนนแล้วก็ดี หรือภายหลังแต่เวลาที่ได้
ปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้น เพื่อรักษาไว้ เมื่อ การ เลือกตั้งได้ เสร็จ
สิ้นแล้วก็ดี ผู้ใดเปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้นโดยมิได้มีอำนาจ
ที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย มีความผิดต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับ
ทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๗๔ ผู้ใดไม่มีอำนาจโดย ชอบ ด้วยกฎหมาย
กระทำการด้วยประการใดโดยเจตนาขัดขวาง หรือหน่วงเหนี่ยว
มิให้ผู้เลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือเข้าไป ณ ที่ลงคะแนน
หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ตั้งว่านั้นภายในกำหนดเวลาที่ลงคะแนน
เลือกตั้งได้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่ง
เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๗๕ ผู้ใด โดยเจตนาทุจริต ลงเครื่องหมายใน
บัตรเลือกตั้งซึ่งมิใช่ของตน หรือผู้ใดไม่มีอำนาจจะทำได้โดย
ชอบด้วยกฎหมาย ทำเครื่องหมาย หรือเครื่องสั้กเกิดโดย
วิธีใด ไว้ที่บัตรเลือกตั้ง มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

หนังสือพิมพ์ หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๗๖ ผู้ใดลงคะแนนเลือกตั้ง หรือพยายามลงคะแนนเลือกตั้ง โดยรู้อยู่แล้วว่า ตนไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยลงคะแนนนั้นได้กีดต้งบัตร หรือพยายามลงบัตรมากกว่าบัตรหนึ่งกีด มี ความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๗๗ ผู้เลือกตั้งผู้ใด โดยเจตนาทุจริตในการเลือกตั้ง ไม่กินบัตรเลือกตั้งให้กรรมการตรวจคะแนนตาม มาตรา ๕๓ หรือโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย นำ เครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งออกจากที่เลือกตั้ง มี ความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๗๘ ผู้ใดก่อให้เกิดกรรวนวายนเงินในที่เลือกตั้ง หรือในที่ประชาชน ชุมนุมกันอยู่ เพื่อบอกการเข้าไปลงคะแนน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๕

เลือกตั้ง มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ วรรคแรก มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๗๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่มีการเลือกตั้ง ในขณะที่การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรครั้งแรก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรยังไม่สำเร็จบริบูรณ์ ให้ถือจำนวนราษฎร ตามผลของการสำรวจสำมะโนครัวครั้งสุดท้ายประกอบกับหลักฐานที่กระทรวงมหาดไทยมีอยู่ เป็นหลักฐานในการดำเนินการเลือกตั้ง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่อง
 จากกฎหมายว่าด้วยการเด็กดั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีการแก้ไข
 หลายครั้งหลายหน บางประการไม่เหมาะสมกับกาตสมัย สมควร
 ปรับปรุงแก้ไขและรวมไว้ในฉบับเดียวกัน เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติและ
 ศึกษา จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติ การเด็กดั่ง สมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎรฉบับใหม่